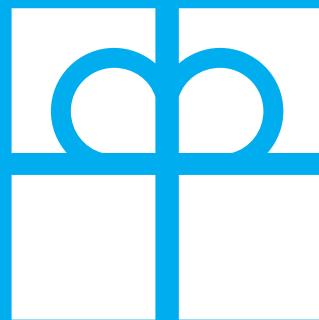

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku

03-04 | december 2020 | Ročník XV

Nestrácať nádej

Milé sestry, milí bratia, milí čitatelia, sme vďační Pánu Bohu, že sa vám v závere roka 2020 môžeme prihovoriť zo stránok nášho časopisu Diakonia.sk.

S Božou pomocou sme prežili veľmi náročné mesiace. Situácia s pandémiou COVID-19 zasiahla aj naše strediská, avšak snažili sme sa nestrácať nádej a vzájomne sme sa povzbudzovali v službe blížnemu. Svedectvá a príbehy o tom, ako naše strediská prežívali karanténne opatrenia, nájdete samozrejme v časopise.

Zároveň sme nesmierne radi, že sa nám napriek zložitým obmedzeniam podarilo otvoriť dve nové strediská Evanjelickej diakonie, a to SED Beckov Dom na polceste, ktoré bude slúžiť ako zariadenie pre mladé ženy a SED Nové Mesto nad Váhom, ktoré bude pôsobiť ako Denný stacionár. Vznik nových stredísk vnímame ako maják svetla v ťaživých okamihoch a veríme, že klienti v nich nájdu to správne miesto pre svoje duchovné, fyzické a materiálne potreby.

Blížia sa vianočné sviatky, a preto by sme všetkým pracovníkom stredísk, všetkým klientom a vám milí čitatelia, chceli zaželať, aby ste ich prežili v zdraví a v nádeji, že nás Pán Boh neopúšťa. Neurobil to ani pred viac ako dvetisíc rokmi, keď zoslal na zem svojho Syna, aby sme v ňom našli svojho Záchrancu a Spasiteľa. Nech sú teda Vianoce 2020 pre každého uistením, že Pán Boh na nás – Božie deti nikdy nezabúda.

Jana Gasperová

Referát Public relations a Fundraising ÚED

OBSAH

Nestrácať nádej	2
Epidémia pohľadom Vladimíra Krčméryho	3 – 5
Vďaka za vašu obetavosť	5
Neboj sa	5 – 6

ZO ŽIVOTA ÚSTREDIA EVANJELICKEJ DIAKONIE

Zmena prichádza od TEBA!	7
Spolu robíme všedné dni krajšími pre našich seniorov	7 – 8
Dôstojnosť seniora COVID 19 neporazí	8
Pomoc Evanjelickej diakonie v čase karantény	8 – 9
Dobrovoľnícka jeseň s COVID-19	9
Sprevádzanie smútiacich	10
Pohrebná rozlúčka s poslednou diakonisou	10
Rozlúčka s Dieterom Kaufmannom	11

ZO ŽIVOTA STREDÍSK EVANJELICKEJ DIAKONIE

Seniori s tabletmi	11
Náš život v Domove detí počas COVIDU-19	12
Netypické obdobie	13
Ako prežívame obdobie počas pandémie COVID-19 v našom zariadení	14
S pomocou Božou to spolu zvládneme	15
Polrok v našom zariadení – Dokedy!	16
V čase pandémie	16 – 17
Pamiatku reformácie sme zasvätili aj praktickou službou	17 – 18
Správne rozhodnutia	18 – 19
Nový začiatok	19
Bezpečnosť a ochrana našich najmenších	20
Spoločne v nádeji	20 – 21
Kto verí, nikdy nie je sám	21 – 22
Plány nám skrížil COVID-19	22 – 23
Držíme spolu a zvládame to	23

Diakonia.sk Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Vydáva Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Šéfredaktor JUDr. Mgr. Ing. Ján Gasper, MBA, LL.M. Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, Palisády 46, 811 06 Bratislava, IČO: 17327181. E - mail: diakonia@diakonia.sk, www.diakonia.sk, 02/5441 7498. Vychádza 2x ročne. Registračné číslo: 3640/09. Časopis je bezplatný. Jeho vydávanie môžete podporiť formou Tlačového fondu ED, IBAN: SK77 7500 0000 0005 8475 9183 ČSOB, a.s. Bratislava, Variabilný symbol 8811. Príspevky a fotografie do časopisu zasielajte na poštovú adresu: Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, P. O. Box 82, 814 99 Bratislava, alebo e-mailom: media@diakonia.sk

Epidémia pohľadom Vladimíra Krčméryho

Prof. Dr. h. c. MUDr. Vladimír Krčméry, DrSc. je odborník na infektológiu a tropickú medicínu, po skončení LFUK pôsobil na SZU, VŠZ a SP sv. Alžbety, ktorej bol dve obdobia aj rektor, na Trnavskej univerzite, kde založil fakultu zdravotníctva a na SZU, kde založil spoločne pracovisko – katedru tropických chorôb. Publikoval okolo 400 prác, ktoré citovalo asi 5 tisíc autorov v zahraničných databázach. Podieľal sa so svojím tímom tropických lekárov a sociálnych pracovníkov na založení viac ako 50 projektov, z toho 10 na Slovensku a 40 v zahraničí v 29 krajinách. Podieľal sa na protiepidemiologických opatreniach na Haiti, v Sudáne, Kambodži, Ugande, Keni, ako aj pri ošetrovaní obetí migračnej vlny na maďarských, rakúskych či gréckych hraniciach. Za svoju prácu bol ocenený v zahraničí štyrmi čestnými doktorátmi. Po odchode z vysokoškolského prostredia sa venuje bezdomovcom a seniorom.

V kontexte protiepidemiologických opatrení súvisiacich s COVID-19 sme požiadali o rozhovor profesora Vladimíra Krčméryho, odborníka na infektológiu a tropickú medicínu.

Pán profesor, hoci ste dlhé roky známy vo svojej praxi, účasťou na medzinárodných projektoch, vaše meno znie v médiách oveľa výraznejšie od vypuknutia pandémie COVID-19. Ako znášate tento typ „popularity“?

Nemám rad popularitu a škodí mi, pretože automaticky vyvoláva protireakciu, to znamená očierňovanie zo strany tých, ktorí nemajú v láske inštitúcie, ktoré som obnovoval. Preto sa snažím vyhýbať tlačovým konferenciám, recepciám, skepticky sa staviam k oceneniam, lebo zbytočne dráždia naše slovenské „žičlivé“ okolie a akcelerujú

osúčovanie mňa a mojich rodinných príslušníkov. Na druhej strane väčšina médií sa snaží bojovať proti epidémii, takže v tomto musíme my infektológovia spolupracovať, čo, žiaľ, spôsobuje mediálny ohlas a prináša viac škody ako osohu.

Ste uznávaným odborníkom na tropické choroby. Dá sa COVID-19 prirovnať niektorej z nemocí, ktorými ste sa zaoberali v praxi? A ak nie, v čom je iný?

Áno, podobá sa na SARS, ktorý som zažil v 2003 v Hongkongu, zoonitickým chrípkam spred 10 – 20 rokov, MERS a mnohým tropickým zoonózam.

Epidémia, akej čelíme, nepostihla svet sto rokov. Dávajú si vari vírusy takúto pauzu? Alebo sa ukážu medzi nami v čase nejakého oslabe-

nia ľudstva? Prípadne, čo im dáva takú silu?

Trošku poopravím, epidémie takéhoto rozsahu sme prežili za posledných 40 rokov aspoň desať (AIDS, Zika, žltá zimnica, Ebola, prasacia chrípka, SARS, západonílska horúčka, MERS, avianna chrípka, cholera na Haiti a v Jemene), ale keďže sa nepreniesli do Európy, ignorovali sme ich, je to symptóm nezájmu mnohých našich kľúčových printových médií o reálne dianie v svete, naopak, elektronické médiá o tom informovali, ale tie veľmi nesledujeme a, žiaľ, najmä spravodajstvo zo zahraničia sa nás akoby netýkalo.

Slovensko, ako aj celý svet bojuje proti koronavírusu. Dá sa tento boj vyhrať? A ak áno, ako?

Dá sa vyhrať v tých krajinách, kde sa uplatní v čase absencie vakcíny úplný lockdown, to znamená prísne, ale krátke opatrenia. V tejto fáze druhej vlny v EÚ budeme spokojní s remízou, ktorá je mostom k vakcinácii.

Náš rozhovor vzniká práve pred celoplošným testovaním obyvateľstva na COVID-19. Aký bude to mať v konečnom dôsledku efekt na potlačenie, alebo aj ďalšie šírenie vírusu?

Odvzdávanie vedomostí

Celoplošné testovanie je krok správnym smerom a v malých krajinách je reálny, ide však len o jeden schodík na schodisku, ktorý treba doplniť o ďalšie tzv. fokálne či cieľové testovania, a dynamické karanténne opatrenia podľa rizikových skupín, či obcí, miest, alebo skupín.

Nezištná pomoc

Samozrejme, ochoreniu sú vystavené viac zraniteľné skupiny obyvateľstva. Aj naše strediská Evanjelickej diakonie preto výrazne dbajú, okrem platných nariadení, o zamedzenie šírenia vírusu medzi seniori. Čo môžeme podľa vás ešte urobiť, aby sme ochránili našich klientov?

Okrem karantény seniorov, ktorá má, žiaľ, aj tienisté psychosociálne stránky, bude vhodné okrem periodického testovania napríklad antigénnymi testami pacientov a personálu, aj očkovanie proti chrípke a pneumokokom, a keď príde na prelome rokov do EÚ vakcína či už z USA alebo UK, prednostne seniorov a personál zaočkovať proti COVID-19. Hygienické opatrenia typu rúška, dezinfekcia, odstup, kde sa dá, idú paralelne samozrejme ďalej.

S Evanjelicou diakoniou ste pred niekoľkými rokmi spolupracovali pri zabezpe-

čení humanitárnej pomoci utečencom. Téma utečencov a migrantov zrazu vstúpila do pokojného života Európanov a bolo k nej potrebné zaujať stanovisko. Myslíte si, že sme túto problematiku zvládli?

Európska únia migračnú krízu zvládla a ekonomika napriek pesimizmu vďaka migrantom miestami aj vzrástla. V súčasnosti migrantov kvôli COVID-19 výrazne ubudlo na cca 10 percent stavu z roku 2015.

Pri svojich misiách ste pracovali v podmienkach, ktoré určite neboli ideálne. Čo vás osobne najviac ľudsky zasiahlo a čo naopak prekvapilo?

Práca v tropických oblastiach je jednoduchá, a v tom je krásna, nemáte infraštruktúru typu CT, MR, laboratória sú jednoduché a väčšinou sa musíte spoľahnúť na vašich 5-6 zmyslov, fonendoskop, glukomer, pulzný oxymeter, teplomer, crp prístroj a dobrú anamnézu.

Paradoxne mortalita napriek úbohému vybaveniu nie je oveľa vyššia, dominujú však infekčné choroby a podvýživa, kým u nás kardio a onkologické ochorenia a obezita a jej komplikácie.

Ste zakladateľom Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety. Prečo

ste sa podujali založiť školu tohto zamerania, keď sociálnu prácu ako odbor vyučujú aj iné fakulty? A v čom je teda VŠZ a SP sv. Alžbety iná?

Sociálnych pracovníkov bol a je nedostatok, a sociálna patológia počas ostatných 20 – 30 rokov narastá. Naša škola sa špecializuje najmä na migrantov v EÚ, obeť hladomoru v tródoch, bezdomovcov v SR, marginalizované komunity. Nová výzva pre celú EÚ sú seniori, čiže potreba sociálnych pracovníkov a nárast DSS je logický.

Vaša škola pripravuje pre prax nových sociálnych pracovníkov. Vieme, že na Slovensku nemajú sociálni pracovníci dobré finančné ohodnotenie. Ako teda motivujete mladých ľudí, aby išli do sociálnych služieb?

Sociálna práca je povolanie, nie zamestnanie, je to zmysel pre solidaritu, posilňovaná veľmi často vierou, že slúžime bratom a sestrám v Kristovi, napriek tomu treba všetko urobiť pre zlepšenie ich finančného ohodnotenia a zvýšiť ich spoločenskú vážnosť.

Mladý človek nemá ešte gnozeologický skepticizmus a je ochotný a schopný meniť svet, či už ten okolo seba, alebo aj navonok, a preto treba mladým v tomto rozhodnutí otvárať dvere a dláždiť cesty...

Humanitárna pomoc pre utečencov

Zaznievajú hlasy, že korona nielen odštartovala ekonomickú, sociálnu a spoločenskú krízu, ale odhalila aj skryté témy a bolesti v ľudskej duši. Ako teda zvládnuť tento veľký stres a ostať ešte človekom?

Každá živelná pohroma, to znamená aj súčasná epidémia je stres,

a najmä u nás starších môže spôsobiť depresiu. Karanténne opatrenia preto treba len na nevyhnutné časy a kompenzovať ich dostupnosťou televízie, internetu a mobilov.

Szilvia Buzalová
Referát služieb ÚED

Pomoc za hranicami Slovenska

Vďaka za vašu obetavosť

Opatrenia, ktoré boli prijímané v priebehu tohto roku ako reakcia na šíriaci sa nový koronavírus COVID-19, zasiahli všetky sféry života na Slovensku, ako aj vo svete. Sociálne služby, ktoré sa realizujú prostredníctvom sietí zariadení, boli vystavené mimoriadne náročným situáciám. Klienti v seniorskom veku totiž patria k najohrozenejším skupinám, ktoré by mohol COVID-19 zasiahnuť. Od marca až doteraz sme svedkami veľmi statočného boja ošetrovateľských tímov, ktoré boli nie raz spolu s klientami v karanténe či dobrovoľnej izolácii. Usmernenia, ktoré aj zariadenia Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku museli akceptovať, prichádzali častokrát zo dňa deň, a preto bolo potrebné veľmi operatívne reagovať na vzniknutú situáciu. Naše poďakovanie patrí vedeniam jednotlivých SED, ako aj všetkým ich zamestnancom za mimoriadne osobné nasadenie a obetavosť. Ústredie Evanjelickej diakonie sa usilovalo byť nápomocné či už dodávaním rúšok, dezinfekčných prostriedkov, germicídnych

žiarichov, alebo v komunikácii so štátnou správou či samosprávou.

Uvedomujeme si, že najväčšia ťarcha však bola na samotných zariadeniach, aby zvládli nielen karanténne opatrenia, ale aj komunikáciu s klientmi a ich príbuznými. Zároveň pokračovali v dennej prevádzke zariadení a poskytovali klientom plný servis. Formy duševnej, duchovnej, fyzickej terapie sa museli prispôbovať okolnostiam, ktoré boli pre daný región aktuálne. Asi najväčším problémom bola a je izolácia klientov od svojich príbuzných, či absencia sociálnych kontaktov s deťmi, mladými ľuďmi, ktorí za nimi dochádzali s programom. Chceme sa poďakovať sociálnym pracovníkom v našich zariadeniach, ktorí počas roka nahrádzali rodiny našim seniorom, ale aj kontakt s okolitým svetom. Naši seniori sa museli počas karanténnych opatrení vyrovnávať s pocitmi úzkosti, strachu, obavami o svoje zdravie či zdravie svojich blízkych, s absenciou činností vo vonkajších priestoroch, s izoláciou od svojich rodinných príslušníkov

a známych, ale aj od svojich priateľov v zariadení. Bolo preto náročnejšie motivovať seniorov k zvládnutiu terapií, alebo k akceptácii zmeneného denného režimu.

Sme nesmierne vďační sociálnym pracovníkom v našich zariadeniach, ktorí kreatívne vstupovali do novej situácie a snažili sa obmedzený sociálny kontakt u klientov nahradiť svojou obetavosťou a zvýšenou pozornosťou, ale zároveň viedli seniorov k osvojeniu si zručností pri práci s tabletom či počítačom. Práve nové technológie umožnili audiovizuálny kontakt seniorov s ich rodinami.

Veríme, že rok 2021 bude pre našich klientov a naše zariadenia oveľa priaznivejší a budeme môcť postupne obnoviť všetky formy činnosti, ktoré sa z epidemiologického hľadiska nedali realizovať. Prosíme Pána Boha o Jeho ochranu a ďakujeme za Jeho láskavú, žehnajúcu roku, ktorej sme sa mocne držali v roku, ktorý zmenil svet.

Szilvia Buzalová
Referát služieb ÚED

Neboj sa...

Nachádzame sa vo zvláštnom období. Epidémia koronavírusu značne zasiahla našu spoločnosť, životy všetkých nás. Choroba, ktorá sa nám zdala byť spočiatku vzdialená - patogén, ktorý nevidíte, až kým sa vás bytostne nedotýka.

Či už prostredníctvom sprísňovania opatrení, ktoré okliešťujú naše životy alebo skutočnosti, že korona sa zrazu dotýka ľudí, ktorých osobne poznáme. A pritom je tu vždy ten neurčitý strach, či vírus aj my sami nedostaneme a nevedomky

nakazíme svojich najbližších. Mnoho ľudí je ním zasiahnutých rozličným spôsobom. Trpia vzdialenosťou a núteným odstupom, ktorý je zrazu na dennom poriadku. Starší vekom trpia samotou, odlúčenosťou od svojich detí a vnúčat, ktoré

obmedzili osobný kontakt s tou najrizikovejšou skupinou. Ľudia v produktívnom veku majú zasa obavy zo straty práce a príjmu pre rodinu. Mnohí riešia existenciálne otázky. Koronavírus nám v mnohom berie osobnú slobodu, s čím sa niektorí ťažko zmierujú. Zrazu sa necítíme v bezpečí a uvedomujeme si, ako rýchlo sa situácia – náš život môže zmeniť. Sme vystavení veciam, ktoré sú mimo našej kontroly a tak v nás vyvolávajú obavy. A to sa týka aj života cirkvi. Cirkev je zrazu na ulici, mimo chrámov a bohoslužobných priestorov. Z toho sakrálneho sveta sme sa presunuli do sveta mediálneho, do sveta sociálnych sietí. Hľadáme spôsoby ako osloviť ľudí v danej situácii a mnohí sú skutočne kreatívni. Ale predsa len, chýba nám to osobné spoločenstvo, bytostné stretnutie človeka s človekom, vzájomné povzbudenie či bežná každodenná pomoc pre tých, ktorí sú na ňu odkázaní.

V tomto zvláštnom móde bytia sme vstúpili do adventu, do doby očakávania tých najradostnejších udalostí, kedy sa nadpozemské dostáva do priameho kontaktu so Zemou, kedy sa Božia láska dotýka tejto zeme a Boh vo svojom Synovi Ježišovi Kristovi vstupuje do hriešneho sveta. Pre človeka sa v Betleheme rodí nádej na večnosť, namiesto nášho zatratenia sa nám ponúka spása, prichádza Svetlo sveta, aby Kristovou láskou presvietilo tmu ľudského života a hriechu. A tak ako zaznelo Zachariášovi: „Neboj sa, Zachariáš, lebo vypočutá bola tvoja modlitba“ či Márii: „Neboj sa, Mária, lebo si našla milosť u Boha. Ajhľa, počneš, porodíš syna a dáš Mu meno Ježiš.“ – to Božie: Neboj sa! – rovnako zaznieva i nám dnes.

Neboj sa – to nie je žiadna novinka. Už na stránkach Starej zmluvy na mnohých miestach nájdeme tie isté slová, to isté zvolanie, ten istý príkaz. Nebojte sa! Prečo nás Boh tak často volá nebáť sa? Tieto slová

Marcela Sabová

sú väčšinou spojené so zvláštnymi udalosťami, ako je napr. povolanie proroka alebo vyslanie nejakého človeka a zverenie mu dôležitej úlohy. Prorok Jeremiáš dostal prísľub: „Neboj sa ich, lebo ja som s tebou, aby som ňu vyslobodil.“ (Jer 1,8) Józuu zasa povzbudil Hospodin slovami: „Veď som ti prikázal: Buď silný a odvážny, nestrachuj sa a nezúfaj! Lebo Hospodin, tvoj Boh, bude s tebou, kamkoľvek pôjdeš.“ (Joz 1,9) Rovnako i Zachariášovi aj Márii zneli podobné slová pred tým, ako si ich Pán Boh použil pre svoj plán spásy.

Je zarážajúce, že keď Boh niekoho povoláva, vôbec si nevyberá ľudí s mimoriadnou odvahou alebo vodcovskými schopnosťami. Naopak, sú to ľudia, ktorí sa necítia byť dostatočne dobrí a nadaní pre túto službu. Strach je prirodzená a nevyhnutná ľudská vlastnosť. Možno to prirovnáť k bolesti, ktorá varuje naše telo pred nebezpečenstvom. Bolesť nás vedie k tomu, aby sme urobili alebo neurobili určitý čin. Strach môže byť tiež varovným signálom o nežiaducich následkoch konania. Čo však v prípade, že zo strachu zlyháme v konaní, ktoré je dôležité alebo niekedy dokonca urgentné? Musíme si uvedomiť jednu vec: keď Boh vyzýval k odvahe, nezaručil, že budeme imúnni pred všetkým zlom. Jeho uistenie bolo skôr v tom, že bude s nami a nik-

dy nás neopustí. Emanuel – Boh s nami. A tak teda v Ježišovi Kristovi sa Boh so svojou láskou angažuje v tomto svete, je prítomný aj v našich utrpeniach a ťažkostiach, v našej neistote a strachu. Nič pred Ním neostáva skryté, ani naše najtemnejšie hriechy a obavy. On obracia svoj obličaj k človeku, ostáva s človekom a dáva mu nádej. Nedokážeme Ho úplne obsiahnuť, pochopiť a spoznať v Jeho svätosti a veľkosti. Ale môžeme Mu dôverovať, že aj v tom, čomu nerozumieme, je Boh stále s nami, je stále Bohom, ktorý sa k nám vo svojej láske skláňa.

To je a zostáva základom našej viery: dôvera v Boha, ktorý sa stal človekom a bol vydaný na kríž. Z tejto dôvery vyrastá všetko ostatné. Jedinečný vzťah medzi hriešnikom a Spasiteľom. Blízkosť, ktorá nemôže ostať bez účinkov na naše správanie a na náš život. Naša viera sa má prejavovať v láske a pomoci k blížnym. K tomu sme povolaní aj my – prinášať Jeho lásku do tohto sveta, ktorý ju tak veľmi potrebuje. On si nás chce použiť. Táto láska sa prejavila v diele spásy, vo všetkom, čo Boh pre nás urobil. Stále na nás volá: Neboj sa! Máme Mu ďakovať za to, že nás zbavuje nášho strachu a pomáha nám prekonávať úzkosť, ktorá nás paralyzuje pri konaní potrebných krokov. Dáva nám odvalu, aby sme sa nenechali viesť predsudkami, ale aby sme počúvali Jeho slovo. Posiela nám svojho Svätého Ducha, aby sme jasnejšie poznali Jeho slovo a svätú vôľu. Naplňa nás svojou silou, aby sme Ho vyznávali slovom i skutkami lásky a milosrdenstva. Preto i v týchto ťažkých chvíľach poznačených koronou epidémiou chceme hľadiť na Hospodina, čakať na Boha svojej spásy, ktorý nás uisťuje: Neboj sa, som s tebou. Amen

Marcela Sabová

ev. a. v. farárka CZ ECAV
Východná

ZO ŽIVOTA ÚSTREDIA EVANJELICKEJ DIAKONIE

Zmena prichádza od TEBA!

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku sa úspešne pripojila k organizáciám, ktoré ponúkajú dobrovoľnícke miesta zahraničným dobrovoľníkom vďaka finančnej podpore v rámci programu Európskej únie, Európsky zbor solidarity.

Daniil a Yurii s našimi seniormi

Vnímame to ako efektívny spôsob motivácie mladšej generácie k solidarite a starostlivosti o zraniteľných. Prvý ročník sme v septembri

2020 napriek prvej vlně COVID-19 úspešne ukončili. Dobrovoľníci z Ukrajiny, Daniil a Yurii majú za sebou rok bohatý na nové skúsenosti. Ich dobrovoľnícka činnosť pozostávala napríklad aj z aktivizovania a povzbudzovania seniorov pri ich každodennej činnosti, z vytvárania pozitívnej atmosféry či z ich vlastnej kreativity a iniciatív pri príprave programu pre seniorov v Stredisku Evanjelickej diakonie Bratislava. Boli súčasťou rôznych terapií, workshopov, programu pre seniorov či rozhovorov s nimi. Na záver ich dobrovoľníckeho roka, dostali obaja certifikáty o absolvovaní dobrovoľníckej činnosti. Dnes už sú Daniil a Yurii šťastlivo naspäť doma v Odeze. Viac o ich činnosti sa záujemcovia mohli dozvedieť aj prostredníctvom online stretnutia, ktoré sa konalo začiatkom novembra 2020 s názvom: Zmena prichádza od TEBA! Od 1. októbra 2020 sme začali s novým dobrovoľníckym projektom, v rámci ktorého

Panätový tréning ruštiny

by sme mali privítať ďalších dvoch dobrovoľníkov z Ukrajiny. Veríme, že táto pandemická situácia sa upokojí a nových dobrovoľníkov budeme môcť bez problémov na Slovensku čoskoro privítať.

Ďakujeme partnerom projektu, Stredisku Evanjelickej diakonie Bratislava a Living Hope z Odesy z Ukrajiny za aktívnu spoluprácu a vzácne partnerstvo.

Katarína Šoltésová

Referát medzinárodnej sociálnej práce mladých ľudí ÚED

Foto: archív ÚED

Spolu robíme všedné dni krajšími pre našich seniorov

Myšlienka #GivingTuesday - sviatku štedrosti, darovania a dobrovoľníctva vznikla v roku 2012 a postupne sa rozšírila do vyše 150 krajín sveta. 5. máj 2020 s označením #GivingTuesdayNow sa zapísal ako globálny deň jednoty darovania, ako núdzová reakcia na potrebu spôsobenú ochorením COVID-19. Každý má niečo, čo môže darovať, či už ide o čas, tovar, peniaze, vedomosti, láskavý skutok. Do tejto iniciatívy sa zapojilo Ústredie Evanjelickej diakonie s prosbou

o „kúsok“ času. Keďže vtedajšia situácia nedovoľovala organizovať spoločný program v pobytových zariadeniach pre seniorov, taktiež

návštevy blízkych neboli v danom čase možné, rozhodli sme sa klientom spríjemniť tento čas iným spôsobom. Na dostupných sociálnych sieťach sme vyzvali ľudí, aby načítali rozprávku, príbeh a následne nám zaslali tento audiovizuálny alebo iba zvukový záznam, ktorý sme posunuli na naše pobytové zariadenia pre seniorov a to do SED Bratislava, SED Hontianske Moravce, SED Horné Saliby, SED Košeca, SED Kšinná, SED Sučany a SED Trnava. Pre zaujímavosť,

priemerný vek našich klientov v zariadeniach pre seniorov je 88 rokov. Túto krásnu iniciatívu podporilo svojím príbehom viacero ľudí. Keďže človek je sociálna bytosť a potrebuje cítiť blízkosť druhého človeka, bol to jeden zo spôsobov, ako sa naši klienti mohli spojiť s okolitým svetom a cítiť blízkosť ľudskosti a spoluúčasti v čase, keď im nebolo umožnené stretávať sa a cítiť blízkosť svojich najbližších.

Ďakujeme veľmi pekne všetkým, ktorí sa aktívne zapojili do tejto výzvy, že pomohli spraviť aj všedné dni krajšími pre našich seniorov!

Dana Balonová

Referát zahraničných a ekumenických vzťahov ÚED

Foto: archív ÚED

Čítanie rozprávky

Dôstojnosť seniora COVID 19 neporazí

Jednorazové rukavice

Situácia spôsobená ochorením COVID 19 si v pobytových zariadeniach pre seniorov vyžiadala podstatné zvýšenie nárokov na hygienu a vybavenie ochrannými prostriedkami. Táto skutočnosť sa prejavila negatívne v rozpočtoch jednotlivých zariadení. Spôsob financovania sociálnych služieb na Slovensku je postavený na príspevku od štátu, ktorý je možné použiť výhradne na mzdy. Príspevok od klienta slúži na uhradenie všetkých ostatných nákladov. Zvýšenie nákladov sa pri tomto spôsobe financovania prenáša na našich seniorov. Eliminovať neočakávané zvýšené náklady a neprenášať ich na klientov, môžeme aj cestou po-

dania grantov. Projekt „Dôstojnosť seniora COVID 19 neporazí“ nám umožnil dokúpiť ďalšie jednorazové rukavice potrebné pri každej manipulácii s klientom od osobnej hygieny po kŕmenie.

Tento projekt sa uskutočnil v máji a júni 2020 vďaka podpore Nadácie Henkel Slovensko, ktorej patrí naša veľká vďaka za pomoc pri udržiavaní zvýšených hygienických štandardov aj v nasledujúcich mesiacoch.

Dana Balonová

Referát zahraničných a ekumenických vzťahov ÚED

Foto: archív ÚED

Pomoc Evanjelickej diakonie v čase karantény

Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku bola na základe dlhoročnej spolupráce s nemeckým partnerom Diakonie Württemberg (DW) oslovená na začiatku vypuknutia 1. vlny COVIDU-19 na Slovensku s ponukou realizácie projektu. Na Referáte zahraničných a ekumenických vzťahov sme vypracovali projekt, ktorý bol následne úspešne schválený a realizovaný v období apríl až jún 2020. Financovanie projektu zabezpečila Diakonie Katastrophenhilfe (DKH). Táto partnerská spolupráca (ED ECAV, DW

a DKH) nám umožnila pomôcť v týchto neľahkých časoch našim strediskám Evanjelickej diakonie

1. vlna pomoc Nemecko

zabezpečením ochranných a dezinfekčných prostriedkov. Cieľom projektu bolo obmedziť, v najlepšom prípade zabrániť šíreniu nákazy v našich zariadeniach sociálnych služieb. Pre klientov sme nakúpili dezinfekčné antibakteriálne prostriedky, antibakteriálne spreje, antibakteriálne mydlá, jednorazové rukavice, jednorazové obleky, okuliare proti vírusom, jednorazové návleky na topánky a respirátory. Vďaka tomuto projektu sa nám podarilo nakúpiť aj niekoľko setov rýchlotestov na COVID-19.

Reprezentatívna vzorka 1. vlna projekt Nemecko

Po prvej vlne na základe empirických ukazovateľov môžeme skonštatovať, že v strediskách Evanjelickej diakonie sme ju zvládli na výbornú.

Ešte pred všeobecne predpokladanou druhou vlnou, už uvedené dve organizácie, Diakonie Württemberg a Diakonie Katastrophenhilfe opätovne oslovili Ústredie Evanjelickej diakonie s ponukou na pokračovanie v spolupráci. Opätovná ponuka nás veľmi potešila a začali sme starostlivo zvažovať, ktoré ochranné prostriedky nakúpiť, nakoľko sa ukázalo, že toto ochorenie bude – ako sa hovorí behom na dlhú trať. Jasnou voľbou boli preto germicídne žiariče určené na dezinfekciu ovzdušia a plôch. Ďalej rúška na viacnásobné použitie, jednorazové rukavice a rýchlotesty. Všetky uvedené veci boli úspešne distribuované do jednotlivých stredísk Evanjelickej diakonie v priebehu augusta a septembra 2020.

Sme presvedčení, že aj vďaka tejto pomoci sa nám podarí zachovať vysoké hygienické štandardy a karanténne opatrenia, a tým predísť nekontrolovateľnému šíreniu COVID-19 v našich zariadeniach.

Dana Balonová

Referát zahraničných a ekumenických vzťahov ÚED

Foto: archív ÚED

2.vlna pomoc Nemecko

Dobrovoľnícka jeseň s COVID-19

Vďaka pomoci Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku a dlhoročnému partnerstvu s Diakonie Mitteldeutschland môžu každoročne tri miesta na Slovensku hostovať zahraničných dobrovoľníkov z Nemecka. Tento rok je v mnohom iný a rozmanitými spôsobmi sa musíme prispôbovať vývoju pandemickej situácie, ktorá nám prináša rôzne, nie práve najpríjemnejšie prekvapenia. Je nám ľúto, že druhá vlna pandémie spôsobila, že sa jedna z dobrovoľníčok, pôvodne pripravená prísť na Slovensko asistovať pri výučbe nemeckého jazyka, musela pripraviť na iné miesto, v Estónsku. Ďalší naši dva-

Kathrin v SED Bratislava

ja tohtoroční dobrovoľníci sú na Slovenku už štyri mesiace a spolu s nami prežívajú neľahkú situáciu s COVID-19, avšak veľmi odvážne a úspešne nesú všetky obmedzenia, ktoré táto situácia so sebou prináša. Carlo vykonáva svoju dobrovoľnícku činnosť v Evanjelickej cirkvi v zbornom zbore Vrbovce a pomáha najmä pri stavebných činnostiach a aktuálne potrebných manuálnych činnostiach. Kathrin je dobrovoľníčkou v Stredisku Evanjelickej diakonie v Bratislave. Mala by asistovať aj pri vyučovacích

hodinách na Evanjelickej lúce na Vranovskej ulici a na Evanjelickej bohosloveckej fakulte, ale z dôvodu COVIDU-19 a dištančného vzdelávaniu to, žiaľ, zatiaľ nebolo možné. Kathrin je spolu s ostatnými zamestnancami v zariadení pravidelne testovaná a dodržiava všetky hygienické opatrenia, aby sme sa vyhli ohrozeniu našich klientov. Sme za oboch dobrovoľníkov veľmi vďační. Ich úžasný prístup a snaha pomôcť je v týchto dňoch neoceniteľná.

Zároveň ďakujeme aj všetkým našim partnerom za pochopenie a ústretovosť v týchto pre celú spoločnosť náročných a neistých mesiacoch. Aj na takýchto nie úplne bežných každodennostiach si môžeme uvedomovať nesmiernu Božiu pomoc a ochranu.

Katarína Šoltésová

Referát medzinárodnej sociálnej práce mladých ľudí ÚED

Foto: archív ÚED

Carlo vo Vrbovcích

Sprevádzanie smútiacich

V nadväznosti na minuloročný publikačný výstup Sprevádzanie zomierajúcich Výbor pre zborovú diakoniú zriadený pri Bratislavskom senioráte vydal ďalšiu publikáciu na tému, ktorá je aktuálna práve v týchto dňoch, keď sme si pripomenuli pamiatku zosnulých.

Smútenie je náročný proces. Ten prebieha a aj trvá podľa individuálnych potrieb človeka. Výstupom z projektu na tému sprevádzania smútiacich je rovnomenná odborná publikácia, ktorá vyšla v októbri 2020 v náklade 500 ks ako príručka pre rodinných príslušníkov, duchovných, dobrovoľníkov a odborníkov pri sprevádzaní smútiacich. Partnerom projektu bola aj Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku. Publikácia má 48 strán. Na jej tvorbe sa podieľali traja odborníci nielen z domova, ale aj zo zahraničia, s dlhoročnými praktickými skúsenosťami.

Prvú časť Sprevádzanie v zármutku, fázy smútenia a pomoc pozostalým pripravila PhDr. et Mgr. Naděžda Špatenková, PhD., MBA, ktorá je odborníčkou v oblasti psychologického sprevádzania. V sú-

časnosti pôsobí ako odborná asistentka na Ostravskej univerzite a na Univerzite Palackého v Olomouci. Venuje sa aj lektorskej činnosti a spolupracuje s viacerými inštitúciami, napr. Hospicovým hnutím – Vysočina alebo s Občianskym združením InternetPoradna.cz apod.

MUDr. Mária Jasenková, ktorá je odborníčkou na sprevádzanie smútiacich rodín, a to najmä detí a mladistvých, je autorkou druhej časti publikácie: Sprevádzanie detí a adolescentov. Pani doktorka je

detskou onkologičkou, spoluzakladateľkou a riaditeľkou neziskovej organizácie Plamienok, prvého detského domáceho hospicu na Slovensku. Spoluorganizuje vzdelávacie programy v oblasti detskej paliatívnej starostlivosti na Slovensku aj v zahraničí.

Autorom poslednej tretej časti publikácie Duchovná útecha v zármutku je Vítězslav Vurst, B. Th., odborník v oblasti pastorálneho sprevádzania, ktorý v súčasnosti pôsobí ako kaplán v paliatívnom tíme Fakultnej nemocnice Olomouc.

Tešíme sa, že aj vďaka finančnej podpore mesta Modra a REVIE – Malokarpatskej komunitnej nadácie, mohol byť tento projekt úspešne ukončený. Sme vďační Pánu Bohu, že sme mohli aj napriek nepriaznivej situácii s COVID-19 projekt zrealizovať a dokončiť.

Záujemcovia o publikáciu sa môžu prihlásiť na Seniorskom úrade v Modre-Kráľovej.

Doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD.

seniorka Bratislavského seniorátu

Pohrebná rozlúčka s poslednou diakonisou

Dňa 18. novembra 2020 sa konala posledná rozlúčka so sestrou diakonisou Vierkou Faškovou. Pán Boh si ju k sebe povolal 13. novembra 2020 vo veku 101 rokov. Katateľom na pohrebnej rozlúčke bol

brat biskup východného dištriktu Peter Mihoč.

Diakonisy boli a dodnes ešte v niektorých krajinách sú jedným z kľúčových prvkov činnosti „Diakonie“. Aj na území dnešného Slovenska tvorili neodmysliteľnú súčasť diakonickej práce a pomáhali s budovaním „Evanjelickej diakonie“ v rámci Evanjelickej cirkvi a.v. u nás. Charakterizovala ich hlboká viera v Pána Ježiša Krista, ktorá bola súčasťou ich každodenného pracovného aj súkromného života. Zmena režimu v roku 1948 mala za následok, že ich služba blížnemu založená na viere v Trojjediného Boha bola

násilne ukončená. Po roku 1989 sa z rôznych objektívnych dôvodov už inštitút sestier diakonís neobnovil.

Sestra Vierka Fašková bola poslednou žijúcou diakonisou. Jej odchodom sa završila jedna podoba diakonickej práce na Slovensku. Našou úlohou je naďalej napĺňať jej odkaz. Aj keď sa čiastočne zmení forma a v diakonii už nebudú pôsobiť diakonisy, obsah zostáva – viera v Ježiša Krista ako základný nástroj lásky pri pomoci blížnemu.

Ján Gasper

poverený riaditeľ ED ECAV

Foto: archív ÚED

Rozlúčka s Dieterom Kaufmannom

Dieter Kaufmann

Oberkirchenrat Dieter Kaufmann sa 19. novembra 2020 rozlúčil s funkciou predsedu Diakonie Württemberg, ktorú zastával od roku 2009. Slávnostný program, na ktorom sa zúčastnilo približne 250 hostí, bol zorganizovaný online formou.

V rámci programu s príhovorom vystúpili: biskup Evanjelickej kresťanskej cirkvi vo Württembergu – Dr. h. c. Frank Otfried July, prezident diakonie v Nemecku – farár Ulrich Lilie, predsedníčka Rady pre regulačnú kontrolu v Baden-Württembergu – Dr. Gisela Meister-Scheufelen, minister pre sociálne záležitosti a integráciu v Baden-Württembergu – Manne Lucha a poverený riaditeľ Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku – Ján Gasper.

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku bratovi Oberkirchen-

ratovi Dieterovi Kaufmannovi pri tejto príležitosti udelila ocenenie – Zlatý odznak ED, ktorý sa udeľuje len výnimočným osobám pri mimoriadnych príležitostiach. Týmto ocenením sme vyjadrili našu vďaku za jeho dlhoročnú aktívnu pomoc, podporu a záštitu nad partnerstvom medzi Diakoniou Württemberg a Evanjelickou diakoniou ECAV na Slovensku.

Ján Gasper

poverený riaditeľ ED ECAV

Foto: www.diakonie-wuerttemberg.de

ZO ŽIVOTA STREDÍSK EVANJELICKEJ DIAKONIE

Seniori s tabletmi

Rok 2020 v našom Stredisku evanjelickej diakonie Bratislava priniesol veľa zmien. Aj život v našom zariadení sprevádzali karanténne opatrenia, a preto sme hľadali spôsoby, ako našim klientom uľahčiť život v izolácii. Samozrejme, pokračovali všetky formy terapií, ktoré sa už v minulosti osvedčili. Či už muzikoterapia, alebo terapie na rozvoj pamäťových schopností či na podporu jemnej motoriky. Nechýbala ani fyzioterapia aj formou hier. Po uvoľnení opatrení prvej vlny korony sa uskutočnil koncert pre našich klientov pod názvom Umenie pod oknami, ktorý bol veľkým povzbu-

dením pre celé stredisko, ale aj rodinných príslušníkov klientov, ktorí mohli z nádvoria takto pozdraviť svojich príbuzných. Snažili sme sa, aby naši klienti mali dostatok sociálnych podnetov, nakoľko priamy kontakt s ich príbuznými bol obmedzený. Preto sme sa rozhodli našich seniorov vzdelávať v nových technológiách, aby sa dokázali prostredníctvom tabletov, či počítačov spojiť s blízkymi a so svetom. Krok po kroku ich naši sociálni pracovníci učili, ako sa „dotknúť“ internetu a obrazovky mobilu či tabletu. Zároveň sme boli vďační, že podľa aktuálnej situácie mohli pokračovať

služby Božie či modlitebné stíšenia s duchovnými z CZ ECAV Bratislava-Legionárska a CZ Bratislava-Dúbravka. S vďakou voči Pánu Bohu sme tiež spoločne oslavovali narodeniny našich klientov a tešili sme sa krásnemu jubileu pani Gizky, ktorá sa dožila 100 rokov.

Sme vďační za Božiu milosť, ktorá nás sprevádzala počas celého roka a chránila nás od zlého. Naše poďakovanie patrí tiež celému tímu opatrovateliek, sociálnym pracovníkom, všetkým zamestnancom, ktorí sa obetavo starali o chod zariadenia v čase náročných karanténnych opatrení. Veríme, že Pán

Boh sa prizná k našej službe aj naďalej a bude nám oporou každý deň.

Beáta Dobová

riaditeľka SED

Bratislava

Foto: archív SED Bratislava

Seniori s tabletmi

Umenie pod oknami

Oslávenkyňa Gizka

Náš život v Domove detí počas COVIDU-19

Chlapci v rúškach

COVID-19 výrazne zmenil chod nášho SED Banská Bystrica Domova detí. Pandémia nás postavila pred nové situácie, výzvy a skúšky. Vkročili sme do neznámych vôd, v ktorých plávame vďaka viere v Boha, zodpovednému prístupu a tímovému duchu plnému solidarity, lásky a svornosti.

Učenie doma

Museli sme sa vysporiadať s testovaním, strachom z neznámeho a rôznymi obmedzeniami.

Napriek negatívam nám však COVID-19 dal možnosť stíšiť sa a zamyslieť nad skutočnými hodnotami, nad ľudským životom, ktorý je krehký, ako steblo trávy.

V tejto neľahkej dobe sa naši profesionálni náhradní rodičia (PNR) obrnili nadľudskou trpezlivosťou a svoje rodičovské zručnosti vyšperkovali do najvyšších kvalít. Vytvárajú bezpečný domov, aby deti ochránili pred nástrahami sveta. Darí sa im to bravúrne a my, kolektív kolegýň v kanceláriách ich kedykoľvek vypočujeme, podporíme a súcitíme s nimi. Rodinám vlievame nádej a silu.

PNR okrem láskyplnej výchovy a bežných prác – varenie, pranie, nákupy, upratovanie pribudlo aj domáce vyučovanie. Spoločný čas trávia v prírode počúvaním šumeniu lesa, žblnkotu potôčika, hrami, športovaním, ale aj rôznymi kreatívnymi činnosťami doma, aby plnohodnotne vyplnili čas a dali priestor záujmom a rozvoju detí.

Rodina je spolu, skoro neustále.

Deti si cenia teplo, ktoré vie vytvoriť len fungujúca rodina.

Deti si cenia hlas, ktorý ich napomína, aby si častejšie umývali ruky.

Deti si cenia múdrosť, keď zlyháva online vyučovanie.

Deti si cenia šikovné ruky, ktoré pod rúškom noci šili ochranné rúška.

Viac ako inokedy pociťujeme vďačnosť... Sme vďační za zdravie, dobré správy, potravinovú pomoc, duchovné povzbudenie, spoločné modlitby, za úsmev, objatie.

Tešíme sa, že deti napredujú a chválime našich profesionálnych náhradných rodičov za ich obetavosť a dar vykonávať svoju prácu so srdcom na dlani.

Veríme, že ako vôňa koláča hneď nevyprechá, tak tieto časy v nás nechajú stopu ľudskosti, skromnosti a pripomenú nám, že každý deň je darom. Boh nám pomáha.

Jana Baňasová

ekonómka SED Banská Bystrica

Foto: archív SED Banská Bystrica Domov detí

Testovanie PNR

Netypické obdobie

Nezvyčajná opekačka

Za uplynulé obdobie sme sa naučili a prežili veľa nových vecí a situácií. Strach z neznámeho, neistotu, či hnev sme cítili aj my v našom zariadení. Časom sme sa však tieto emócie naučili mať pod kontrolou a rešpektujeme zmeny, ktoré neboli najpríjemnejšie. V čom nám toto náročné obdobie pomohlo a vďaka čomu sa nám ho darí zvládnuť? Nemáme presný návod, radi sa však s vami podelíme o naše zážitky, aktivity a pekné chvíle, ktoré sme v DEBORE zažili.

Rúško, vzájomné rešpektovanie sa a ochota pomôcť. Rúško nás chráni a je to náš nový módný doplnok. Preto sme neváhali a začali rúška šiť. Bol to boj na dlhé dni a večery, ale nič čo by nás odradilo. Sme radi, že sme svojou usilovnosťou mohli pomôcť aj iným a rúška darovať. Vzájomné rešpektovanie sa je jedným z kľúčov k úspechu v čase koronakrízy. Nebyť sebecký a pozeráť sa na zdravie alebo obavy iných je dnes veľmi dôležité. To je dôvod, prečo našich klientov k tomu vedieme a snažíme sa im neustále vysvetľovať, že nie sú jediní na svete a ak aj sa cítia zdravo, môžu ohrozovať iných, tých slabších a zraniteľnejších ľudí. Môžeme povedať, že sa nám to darí a čoraz viac sledujeme v našom zariadení nie len ochotu pomáhať, ale najmä vzájomný rešpekt. Aj keď sme ešte síce úplne tento boj nevyhrali, sme na dobrej ceste.

Zmeny nastali aj u detí. Kvôli zatvoreným školám sme vytvorili podmienky na „učenie z domu“ a najmä sme pre nich plnohodnotne vyplňali čas, aby na toto obdobie nemali zlé spomienky. Vďaka našej pani riaditeľke sme mali aj takú nezvyčajnú opekačku, ale

Šitie rúšok

o to bol ten čas radostnejší. Pre deti sme pripravili aj športový deň, trávili sme čas v prírode a veľa sme tvorili. Ešteže prichádzajúca jeseň ponúka mnoho krásnych prírodnín, ktoré majú rozmanité využitie. Môžeme vyrábať a presúvať tak pozornosť inam, nevenujeme sa tak negatívnym myšlienkam, ktoré v nás vyvolávajú obavy. Preto aj naše klientky vedieme k tomu, aby svoj čas trávili zmysluplne, spoločne a učili sa nové veci. Venujeme sa háčkovaniu, štrikovaniu a iným ručným prácam.

Napriek tomu, že toto obdobie ostávame prevažne doma a možno nie všetky obmedzenia sa nám páčia, snažíme sa ich prijať a svoj čas venovať najmä tým najbližším a naplno ho využiť. Viera, láska a nádej nás naplňa do ďalších dní.

Edita Palečková
správkyňa SED Horná Mičina

Foto: archív SED Horná Mičina

Čas s deťmi

Ako prežívame obdobie počas pandémie COVID-19 v našom zariadení

Výroba darčiekov pri príležitosti mesiaca úcty k starším

Mimoriadna situácia, ktorá vládne nielen u nás na Slovensku, ale aj v celom svete, zatvorila brány našej školy v marci minulého školského roku a nepodarilo sa nám ju otvoriť ani v júni, keďže sme škola internátneho typu.

Podarilo sa to až v septembri, kedy sme sa mohli opäť zviazať s našimi deťmi. Za toto obdobie sa podarilo zamestnancom zrekonštruovať priestory školy, vykonali sa hygienické maľby, steny v detských izbách sme spestrili farebnými obrázkami maľovanými priamo na stenu, vymenil sa aj opotrebovaný nábytok.

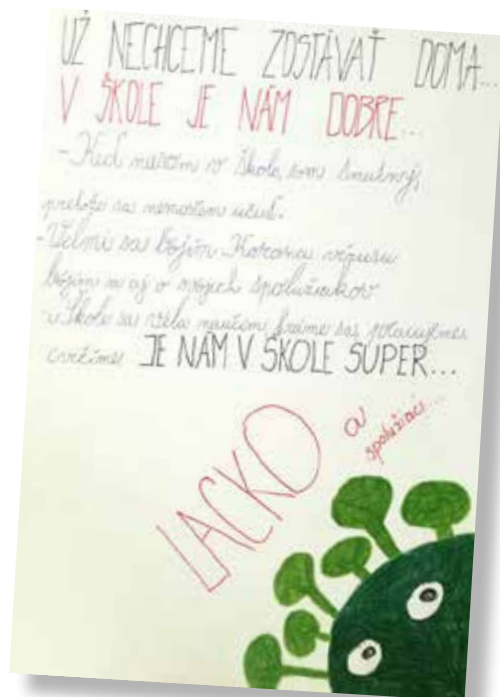
Výchovno-vzdelávací proces sme v septembri prispôbili podmienkam a potrebám každého jedného žiaka. Žiaci potrebovali po takmer šiestich mesiacoch priestor na znovu zadaptovanie sa na prostredie školy, ale aj na svojich spolužiakov, od ktorých boli neplánovane a nečakane odlúčení.

Vzdelávanie prebieha za prísnych hygienických podmienok v jednotlivých triedach, ale aj na školskom dvore, ktorý nám s pri-

chádzajúcou jeseňou ponúkol mnoho impulzov, podnetov a bohatú inšpiráciu na tvorenie a stimuláciu našich zmyslov.

V októbri – v mesiaci úcty k starším sme spolu so žiakmi vyrábali jednoduché pohľadnice (hrnčeky s bylinkovým čajom) a rozдали sme ich starším ľuďom, aby si mohli spríjemniť ich každodenný život pri šálke teplého čaju.

Žiaci v praktickej škole vnímajú situáciu ohľadom vírusu COVID-19 veľmi zodpovedne. Na hodinách zdravotnej výchovy vznikol pekný plagát, ktorý je výpoveďou jedného zo žiakov. COVID-19 vníma ako nebezpečenstvo nielen pre seba samotného, ako aj pre svojich spolužiakov a prejavuje strach a neistotu z možného nakazenia sa. Napriek tomu, chce zostať v škole. Škola je

Koaktívna práca pri maľovaní obrázkov na stenu

pre neho priestor pre učenie sa, hru a zábavu. Je miestom, ktoré mu pomáha vyplňať jeho čas zmysluplne.

Situácia ohľadom COVID-19 je neúprosná. Ona otvára i opätovne zatvára školy a núti nás prispôbiť sa jej požiadavkám. Nie je to pre nás jednoduché. Zvlášť pre detičky, ktoré sú v živote ukrátené o dva najcennejšie a najpotrebnejšie zmysly, akými sú zrak a sluch. Naše ratolesti potrebujú vo svojom živote stimul, pomocnú ruku, aby mohli napredovať a kráčať vpred. To všetko len s pomocou koaktívneho vedenia, individuálneho prístupu, ktorý je im na škole poskytovaný...

Veríme, že sa nám spoločne podarí čeliť tejto výnimočnej situácii a zostaneme i naďalej „zdraví“.

Iveta Krajčirovičová
zástupkyňa riaditeľa ESSÍ
v Červenici

Foto: archív ESSÍ Červenica

S pomocou Božou to spolu zvládneme

Táto doba nám prináša veľa nástrah a ťažkých životných situácií. Pandémia, ktorá zasiahla celý svet, nám vzala veľa. Vzala nám radosť zo stretnutia so svojimi blízkymi, vzala nám zdravie a niektorým aj chuť do života. Niektorí sa uzavreli do seba a prestali myslieť na iných, niektorí neboli ochotní brať ohľad na iných a prestali rešpektovať opatrenia, ktoré mali zabrániť šíreniu nepríjemnej choroby. Všetky tieto obmedzujúce situácie veľmi ovplyvnili život aj v našom zariadení. Naši klienti stratili osobný kontakt so svojimi príbuznými, čo pre mnohých bolo veľmi deprimujúce. Nervozita sa stupňovala u klientov, zamestnancov, ale aj u príbuzných našich seniorov. Veľa z nich však bolo trpezlivých a mnohí nás podporili povzbudivými slovami alebo finančnou a materiálnou pomocou. Vďaka patrí za rúška, dezinfekciu, čistiace a pracie prostriedky, ktoré nám príbuzní klientov priniesli.

Ani tieto zvláštne chvíle nás neodradili od toho, aby sme s našimi

Prechádzka na čerstvom vzduchu

vždy prebralo k životu. Čerstvý vzduch a ranné slniečko všetkých vylákalo von a po krátkom rozvíčení hneď všetci zabudli na všetky obmedzenia, na chorobu a deň bol hneď krajší. Nevynechali sme ani krátke prechádzky v menších skupinkách, ktoré absolvovali hlavne mobilní klienti. Pre tých, ktorým už

technikami sú jednou z najobľúbenejších metód sociálnej práce. Pri nich sa otvárajú srdcia a vynárajú sa spomienky. Je to najlepší spôsob ako zahnať samotu a vrátiť sa aspoň v spomienkach medzi svojich najbližších.

Veľkou duchovnou oporou boli návštevy brata kaplána, ktorý k nám pravidelne prichádzal. Keď sa však situácia zhoršovala a nebolo možné, aby nás pravidelne navštevoval, prihovárал sa nám všetkým slovom Božím prostredníctvom Infolistov cirkevného zboru ECAV Hontianske Moravce. Okrem toho sme jedenkrát v týždni pre našich veriacich seniorov pripravili „Modlitebníček“, ktorý sa stal veľmi obľúbeným.

Sociálna sféra, v ktorej pracujeme, je veľmi zraniteľnou oblasťou a naša klientela patrí medzi najviac ohrozené skupiny ľudí. Aj keď sa snažíme, nie je vždy v našich silách uchrániť sa pred zákernou pandémiou. V našich modlitbách sa všetci spájame v tom, aby nám náš všemohúci Pán Boh pomohol prekonávať tieto nástrahy života.

Veríme, že po každej búrke vyjde slnko a veríme, že naša práca bude aj naďalej požehnaná a s pomocou Božou to spolu zvládneme.

Jana Brunauerová
riaditeľka SED Hontianske
Moravce

Foto: archív SED Hontianske Moravce

Precvičujeme jemnú motoriku

seniormi zažívali aj pekné chvíle radosti zo života. Snažili sme sa im nahradiť ich najbližších a čo najviac priblížiť rodinné prostredie. Aj keď sa naše činnosti museli obmedzovať na menší počet ľudí, snažili sme sa pre nich pripravovať také aktivity, ktoré boli naplnením ich života. Práca na kvetinových záhonoch bola v letných mesiacoch najobľúbenejšou aktivitou a ranné cvičenie na nádvorí nás všetkých

robí problém chôdza, naplánovali sociálna pracovníčka a inštruktorka sociálnej rehabilitácie aktivity obnovujúce jemnú motoriku alebo jednoduché pamäťové cvičenia, ktoré bolo možné vykonávať v bytoch alebo v spoločenskej miestnosti v menšom kolektíve.

Samozrejme sme nezabudli ani na tých, ktorí sú pripútaní na lôžko pre svoj zdravotný stav. Rozhovory v spojení s reminiscenčnými

Spoločné chvíle

Polrok v našom zariadení – Dokedy!

Čoraz častejšie dostávam otázku od našich klientov: „Pani riaditeľka, dokedy ešte budeme izolovaní? Teraz, keď sme testovaní, môžeme ísť v nedeľu do kostola? A môže teraz prísť dcéra za mnou do domova? Telefonovali sme spolu, aj ona je negatívna.“ S podobnými otázkami sa mi denne prihovárajú naši klienti. Chápe ich. Už neodpovedám vyhýbavo, odpoviem – dokedy bude potrebné vás chrániť.

Je to pre nich dlhý čas, hoci môžu so svojimi príbuznými komunikovať cez telefón či vidieť sa cez tablet. Hrejivý dotyk svojich detí, vyjsť medzi ľudí, do kostola, do cukrárne, do obchodov, to všetko im chýba. No život v zariadení ide ďalej a my sa snažíme spríjemňovať pobyt klientom, ako najlepšie vieme. Klienti sú zamestnaní ručnými prácami, maľovaním, vystrihovaním, čítaním biblických príbehov i príbehov zo života, či sledovaním pobožnosti v televízii. Krátia si čas

aj pravidelnými zdravotnými vyšetreniami v areáli zariadenia.

Aj žiaci zo Základnej školy v Horných Salibách sa snažili baňičkám spríjemniť jesenné dni. Pani učiteľka si so žiakmi v októbri pripravila krátky program pre klientov k mesiacu úcty k starším. My sme si tento program na „klúčiči“

Program žiakov ZŠ Horné Saliby

prehrali v spoločnosti tých, pre ktorých to žiaci s radosťou pripravili. Bolo to niečo nové pre klientov, ale veľmi ich to potešilo, boli očarení, zaskočení, ale páčilo sa im to. Zaspievali si, aj zatlieskali žiakom v televízii. O to srdečnejšie sme sa

za takto podaný kultúrny zážitok poďakovali.

Natíska sa úprimne poďakovať aj pomáhajúcim organizáciám a jednotlivcom, ktorí nám v tejto neľahkej dobe nezištne pomáhajú. Veľmi dôležitú materiálnu i poradeneskú pomoc nám poskytlo Ústredie Evanjelickej diakonie v Bratislave. Podporili nás i rôzne firmy, obecný úrad a pridali sa aj ľudia z obce a priatelia zariadenia. Touto cestou sa k nám dostali ochranné prostriedky, rúška, štíty, respirátory a dezinfekčné prostriedky. Pridali sa aj lekárne, od ktorých sme dostali vitamíny pre klientov a zamestnancov. Povzbudivé listy, ktoré prišli od žiakov ZŠ z celého Slovenska povzbudzovali klientov, aby vytrvali a v zdraví prečkali tieto neľahké dni. Všetkým vyjadrujeme vďaku a prajeme im veľa zdravia a síl pokračovať v tejto ušľachtilej práci.

Chcem sa poďakovať aj personálu zariadenia, aby sme si pomáhali tak silno ako doteraz a boli sme si aj naďalej navzájom oporou. Pevne veríme, že raz nadíde deň, keď budeme môcť vyjsť s našimi klientmi medzi ľudí, bez rúšok navštíviť obchod, nedeľné služby Božie, či len tak sadnúť si na kávu a porozprávať sa.

Anna Vasasová
riaditeľka SED Horné Saliby

Foto: archív Sed Horné Saliby

Posedenie v areáli zariadenia

V čase pandémie

Začiatkom marca sme mali kopu plánov a aktivít naplánovaných na veľkonočný čas a na celé leto. Bolo to obdobie, na ktoré sme sa tešili a mali v pláne zorganizovať prednášky, výlety a rôzne aktivity. 12. marca, vo štvrtok, sme našim klientom oznámili, že denný stacionár sa z dôvodu ich bezpečnosti a z dôvodu zhoršovania epide-

miologickej situácie kvôli nákaze COVID-19 dočasne zatvára. Klienti, aj my zamestnanci sme prežívali strach a mali sme veľa otázok. Byť v našom stacionári bez klientov bol zvláštny pocit. Prázdnota, neistota a obavy, ale aj odhodlanie nenechať klientov doma len tak, bez toho, aby sme s nimi mali nejaký kontakt.

Musím oceniť nápady, kreativitu a odhodlanie našich dievčat, ktoré rozmýšľali a vymýšľali, ako by mohli našim klientom čas doma skrátiť, spríjemniť a vyplniť. Začali sme tlačiť pracovné listy na tréningy pamäte a tie sme každú stredu rozdávali do schránok našich klientov.

Ženám, ktoré rady vyšívajú, sme dávali do schránok nite a látky

s predkresleným vzorom na vyšívanie a návod na rôzne aktivity, ktorými si mohli vyplniť čas. Často-krát sa stalo, že nás klienti už čakali a tešili sa na ďalší pracovný list a na to, že s nami prehodia aspoň pár slov. Klientom sme telefonovali, aby sme vedeli, ako sa majú a či niečo nepotrebujú. Boli sme pripravené im nakúpiť, či „skočiť“ na poštu. Počas doby, keď bol stacionár

Roznášanie pracovných listov do schránok

Športové aktivity

zatvorený, sme zabezpečovali dezinfekciu, rúška a všetko potrebné na čas, keď opäť otvoríme.

Sme radi, že sme v júni opäť mohli otvoriť a že sa naši klienti vrátili. Sú aj takí, ktorí kvôli svojmu zdravotnému stavu ostávajú doma, ale aj s tými sa snažíme ostať v kontakte a v prípade potreby im pomôcť. Veľmi nás teší, že sa v stacionári cítia bezpečne a dobre. Cez Nadáciu Pontis sa nám podarilo zabezpečiť germicídny žiarič, ktorý prispieva k bezpečnejšiemu prostrediu. Naši klienti napriek obavám a nie veľmi dobrej situácii

v dnešnej dobe, stále prichádzajú do stacionára a sme radi, že sa správajú veľmi zodpovedne, dodržiavajú všetky hygienické nariadenia a tým chránia seba aj ostatných.

Sme vďační Pánu Bohu za to, že nás aj v tomto ťažkom období vedie a ochraňuje. Tešíme sa z toho, že sa môžeme aj naďalej stretávať. Vieme, že sme v Božích – tých najlepších rukách.

Martina Brehuvová
riaditeľka SED Chmeľov

Foto: archív SED Chmeľov

Pamiatku reformácie sme zasvätili aj praktickou službou

Na sviatok Pamiatky reformácie 31. októbra 2020 prebehlo testovanie na COVID-19 aj v Stredisku evanjelickej diakonie Košeca, a to opäť vo vlastnej réžii. náš zdravotnícky personál pod vedením odborne skúsenej vrchnej sestry Anny Kušnírovej najskôr otestoval 75 klientov zariadenia, ako aj personál, s celkovým výsledkom – negatívny. Následne sa celý diakonický tím presunul na miestne futbalové ihrisko, kde posilnil ďalšie 2 tímy testujúce obyvateľov obce. Vďaka výbornej spolupráci so starostom Radomírom Brtňanom, príslušníkmi armády SR a miestnym hasičským zborom, celá akcia prebiehajúca počas 2 víkendových dní v našej obci s 2 600 obyvateľmi, dopadla na výbornú.

Reformačné služby Božie

Taktiež neboli opomenuté reformačné služby Božie. Tie sa konali popoludní o 14. hodine v diakonickú kaplnku, avšak len cez rozhlasové ozvučenie izieb, chodieb a ostatných priestorov. Klienti, vedenie a celý službukonajúci personál boli tak okrem dopoludňaj-

šieho TV prenosu účastní služieb Božích s vysluhovaním sv. Večere Pánovej priamo v zariadení. Služby Božie vykonal duchovný správca, brat Ľubomír Marcina, zakladateľ, budovateľ a neúnavný horlivý pracovník v košeckej diakonii i na vinici Pánovej.

V rámci reformačných služieb Božích sme si pripomenuli 25. výročie jeho služby a pôsobenia v ED ECAV na Slovensku. Košecké Stredisko ED je dnes najväčším v sieti ED ECAV, kde dosahuje obdivuhodných výsledkov a má dobré meno nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Momentálne brat Ľubomír Marcina je služobne najstarším pracovníkom v rámci siete stredísk ED ECAV na Slovensku. Pri tejto príležitosti nechýbali preto ďakovné pozdravy, predovšet-

Testujúci tím

kým z Ústredia ED ECAV, ale aj z partnerských diakonických zariadení zo zahraničia. Citujúc jedno za všetky: „Prajeme ti, drahý brat Ľubomír, veľa Božieho požehna-

nia, sily, múdrosti a rozvahy do ďalších rokov, nielen v diakonической službe“. Organovou hrou poslážil člen Správnej Rady SED Košeca, poddžorca TUS a kantor Martin Melišák. Sviatosť sv. Večere Pánovej prisluhovanej bratom Marcinom, za asistencie zamestnanca SED Košeca, Jakuba Rosu, študenta ETF UK v Prahe, prijali všetci klienti vo svojich izbách, ako aj službukonajúci personál a vedenie SED, za dodržania prísnych hygienických predpisov. Počas Večere Pánovej sa priestormi košeckej Diakonie, prostredníctvom rozhlasu ozývala pieseň z Tranovského kancionála, „Ozdobíš se duše milá“, v podaní brata kantora. Po záverečnej liturgii sa rozozvučal mohutný Lutherov hymnický chorál, „Hrad prepevný“

a hlalol zvonov z veže diakonической kaplnky.

Marcel Breče
riaditeľ SED Košeca

Foto: archív SED Košeca

Diakonický tím

Správne rozhodnutia

Tak ako iné zariadenia, tak aj to naše zariadenie SED Kšinná prešlo druhým testovaním na celosvetové ochorenie COVID-19. Pribežne sa síce klienti, ale aj zamestnanci testujú a to hlavne tí, ktorí sa vrátili po dovolenke, po zotavení sa z chorôb a podobne. Každý deň otvaram počítač a pozieram správy, e-maily, ktoré prišli. Sú to pokyny, usmernenia z vyššie-

ho územného celku, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a mnohé iné, pri ktorých sa vyžaduje ihneď urobiť rozhodnutie. Každý deň čelíme všetkým možným druhom rozhodnutí aké si len vieme predstaviť. Neraz sa mi hlavou preháňajú rôzne druhy rozhodnutí. Záleží mi na tom, aby boli správne. Vidíme to aj v živote dvoch veriacich: Abraháma a Lóta. Abrahám

robit v živote poväčšine správne rozhodnutia. Na druhej strane Lót urobil sériu nesprávnych rozhodnutí, ktoré v živote ľutoval. Na tom, čo si v živote zvolíme, záleží. Boh nám ukáže, akú možnosť si vybrať, no stále je na nás, aby sme podľa toho aj konali. V týchto neľahkých časoch sa snažíme byť ešte bližšie k našim klientom, povzbudzovať ich, posilňovať a byť nápomocní pri riešení ich požiadaviek, riešiť nákupy nielen pre zariadenie, ale aj klientom nakúpiť čo potrebujú. Veľkú službu, priam neoceniteľnú, zohráva aj naša sociálna pracovníčka Veronika Žatková. Je neustále v kontakte s rodinnými príslušníkmi. Klienti telefonujú cez skype, cez video-hovory a podobne.

Už len pripraviť a uskutočniť skupinovú alebo individuálnu terapiu každý deň je veľmi náročné. Jej ochotu si veľmi vážim. Každú terapiu začínajú ďakovnou modlitbou, pretože každý človek potrebuje Boha tak, ako potrebuje vodu a jedlo. Takto začínať deň s klientmi je dobré a správne rozhodnutie. Spolu počas celej karantény robia

Terapia s prvkami arteterapie - maľovanie na sklo

Relaxácia klientov na nádvorí domova pri peknom slnečnom poobedí

rôzne ergoterapie, napríklad čistili orechy, krájali jablká, hrušky alebo naši dvaja klienti hrabali lístie. Na muzikoterapii počúvajú ľudové alebo kresťanské pesničky a neraz si aj

zanôtia. Za pekného počasia zvykli tráviť čas v altánku, ktorý je hneď na nádvorí zariadenia. Služby Božie pozerajú v spoločenskej miestnosti zo záznamu alebo ide priamy prenos z kostola, ktorý počúvajú cez reproduktor v jedálni. Sme vďační za mnohé veci, ktoré sme si v minulosti ani neuvedomovali a brali to ako samozrejmosť.

Dnes v dobe neustále sa šíriacej epidémie iba z milosti Božej smieme slúžiť našim klientom a byť tu jeden pre druhého.

Marta Hrubá
riaditeľka SED Kšinná

Foto: archív SED Kšinná

Rozvoj pracovných činností

Nový začiatok

Stredisko Evanjelickej diakonie Nové Mesto nad Váhom – denný stacionár sa pripravuje na začatie svojej prevádzky. Deje sa tak po dlhých rokoch vrúcnych modlitieb za poznanie Božej vôle ohľadom služby cirkevného zboru a neceľných dvoch rokoch aktívnych príprav. Zariadenie je v priestoroch prístavby Zborového domu na ulici D. Štubňu. Budova sa nachádza neďaleko centra mesta, ale vo veľmi tichej časti, ktorá je vhodná na prechádzky, ale aj na rozjímanie na lavičkách pod korunami starých stromov. Stredisko Evanjelickej diakonie Nové Mesto nad Váhom vzniklo v roku 2019 a následne v roku 2020 bolo zaregistrované ako ambulantné zariadenie – denný stacionár. Aj keď mesto ponúka širokú paletu sociálnych služieb,

práve denný stacionár pre seniorov tu chýbal. Prvých klientov privítame už v januári 2021.

Otvoreniu predchádzali mnohé stavebné úpravy objektu, ktoré zahŕňali rekonštrukciu priestorov, nákup nového vybavenia a napĺňanie zákonných požiadaviek potrebných pre vznik sociálneho zariadenia. Všetky práce boli financované cirkevným zborom ECAV Nové Mesto nad Váhom a za aktívnej podpory miestneho presbyterstva, brata farára a prípravnej modlitebnej skupiny. Stavebnými úpravami vznikli dve spoločenské miestnosti, relaxačná miestnosť, kuchyňa a kancelária.

Zariadenie je určené pre cieľovú skupinu: fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je

najmenej III. a je odkázaná na sociálnu službu v zariadení len na určitý čas počas dňa. Denný stacionár má kapacitu 18 miest a sociálna služba bude príjmom poskytovaná počas pracovných dní, v čase od 7.00 hod. do 17.00 hod.

Relaxačná miestnosť

Našou víziou je, aby u nás prijímatelia sociálnej služby okrem aktivizácie tela a mozgu, našli aj pohladenie a nasýtenie svojej duše. A hoci ani my nedokážeme starnutie zastaviť, či prekonať, chceme byť podporou, aby aj toto obdobie bolo dobrým a plným života.

Zuzana Krchnavá
správkyňa
SED Nové Mesto nad Váhom

Foto: archív SED Nové Mesto nad Váhom

Denný stacionár

Bezpečnosť a ochrana našich najmenších

Skladáme pexeso

Je mi opäť milou povinnosťou priblížiť vám dianie v našom Detstvom opatrovateľskom centre. Naše jasličky navštevujú deti vo veku od niekoľkých mesiacov do troch rokov. Maximálna kapacita zariadenia je 12 detí. O deti sa starajú zdravotné a detské sestry.

V súčasnosti sa vám prihovám vo veľmi náročných chvíľach. Epidémia COVID-19 a dôsledky s ňou spojené nám robí mnoho „vrások na čele“. Tak, ako aj ostatné zariadenia sociálnych slu-

žieb, ani to naše neobišli opatrenia v súvislosti so zamedzením šírenia tejto nákazy. V prvej vlně bola prevádzka nášho zariadenia na základe nariadenia hlavného hygienika zatvorená skoro tri mesiace. Vďaka Bohu, po upokojení a zlepšení epidemiologickej situácie sme mohli 1. júna opäť otvoriť naše jasličky. Počas leta sme fungovali v bežnom režime, tak ako to aktuálna situácia dovoľovala.

Napriek všetkým okolnostiam je o poskytovanie našich služieb veľký záujem. Podľa očakávaní sa v jesennom období začala situácia zhoršovať. Samozrejme, bolo na mieste sprísniť podmienky prevádzky našich jasličiek, tak ako ostatných zariadení sociálnych služieb v súlade s platným „semaforom“ podľa epidemiologickej situácie v danom okrese. Sprísnené

Naháňačka v záhrade

opatrenia dôsledne dodržiavame. Rodičia našich detí tieto opatrenia rešpektujú a samozrejme ich privítali v záujme zachovania bezpečnosti a zdravia detí navštevujúcich naše zariadenie.

Aktuálne máme za sebou druhé celoplošné testovanie, ktoré sme aj my realizovali v našom zariadení. Naše deti sú pre nás veľkou radosťou. Snažíme sa všetok čas venovať hre a bežným aktivitám.

Veľmi si želáme a veríme, že nás Pán Boh bude naďalej ochraňovať a požehnávať našu prácu. Želáme mnoho síl, zdravia a Božej ochrany do nasledovných dní.

Lenka Mokričková
riaditeľka SED Púchov

Foto: archív SED Púchov

Vonku je zábava

Spoločne v nádeji

Žijeme v nezvyčajnej dobe. Takéj, akú sme ešte nezakúsili, dokonca ani tí najstarší spomedzi nás. Zabehnutý životný stereotyp sa pandémie celkom narušil, v mnohých prípadoch až akoby zastavil.

Každý deň nás stavia pred otázky reality. Neraz skryté odpovede

v nás vyvolávajú prirodzene strach a obavy.

Dôležité je však nepodliehať strachu, ani smútku, čo nie je vždy jednoduché.

Ako sa vyznala naša 90-ročná klientka pani Milka Kernová: „Keď sme prežili vojnu, tak prežijeme všetko“, máme nádej, že aj tento čas

pominie. Máme nádej, že sa Pán Boh zmiluje a príde „uzdravenie“.

Počas uplynulých mesiacov sme sa snažili v našom dennom stacionári, aby nám bolo veselo a príjemne.

Tešili sme sa zo zdravia a smeľi sme si o to viac uvedomovať, že zdravie je Božia milosť.

Medzigeneračné vzťahy s deťmi

Sušenie levandule

a mladými z miestnej základnej a materskej školy sme zo spomenutých dôvodov nemohli v tomto pandemickom období formou vzájomných stretnutí ani upevňovať ani rozvíjať. Ale deti nás potešili tým, že nám vlastnoručne vyrobili pozdravy a odovzdali prostredníctvom pani riaditeľky Ivany Mikušovej.

Sušili sme kvety lipy a množstvo levandule, ktoré prevoňali naše priestory a pripravili sme z nich veľa levanduľových vrecúšok.

Biblické hodiny nás obohatili na duchu a nábožné piesne potešili našu dušu.

V rámci ergoterapie sme precvičovali naše zručnosti pri vyberaní orechových jadier, ktorých máme už na desiatky kilogramov.

Opäť sme vyrobili aj niečo pekné i pre oči, konkrétne drobné výrobky pre radosť a uťahčovali mnoho dečiek z prírodného materiálu.

Oslávili sme „okružliny“ našich klientov: 70-te narodeniny manželov Bachových a Danky Suchárovej, ale tiež sme sa v nádeji vzkriesenia

rozlúčili s naším milým klientom Mirkom Vedejom.

Ďakujeme Pánu Bohu za všetko pekné a obohacujúce, za to, že aj v ťažkom a zlom období máme nádej, že všetko, čo prežívame, má význam v našom živote, aj keď jeho zmysel možno nie vždy a hneď vidíme a chápeme.

Martina Tlkancová
správkyňa SED Slatina nad Bebravou

Foto: archív SED Slatina nad Bebravou

Precvičovanie našej zručnosti

Kto verí, nikdy nie je sám

Šijeme plátenné rúška

Už v Starej Zmluve zneli slová „neopustím ťa, ani nezanechám“ a presne tie isté slová boli a stále sú uistením a nádejou pre nás v tomto neľahkom období, označovanom ako koronakríza. Ochorenie COVID-19 nás všetkých v marci zastihlo nepripravených, vôbec by sme si ani nepomysleli, že sa niečo také vôbec môže stať tak blízko skutoč-

nosťou. Keďže jedným z kľúčových preventívnych opatrení bolo a stále je nosenie rúšok, hneď sme sa i s niektorými našimi klientmi v SED Suchany usilovne pustili do práce a ušili pár plátenných rúšok na gumičku. Jedna klientka myslela pri tom aj na svojich drahých a ušila plátenné

rúška i pre svoju pravnučku. Pôstne a hlavne veľkonočné obdobie, významujúce sa kresťanskou nádejou, prežívali duchovne založení klienti iným spôsobom. Brat farár nás v zariadení nemohol navštíviť a tak duchovné posilnenie a uspokojenie týchto potrieb prebiehalo cez

Pracujeme s levanduľou

kázne a príhovory domáceho brata farára ako aj iných prevažne prostredníctvom internetovej databázy videí - youtube. S postupom času a uvoľnením opatrení sa klienti mali možnosť porozprávať sa so svojimi drahými cez presklené dvere vo vstupnej hale. Pri komunikácii niektorí používali pomôcky v podobe digitálnych „audio pestúnok“ so

spoľahlivým obojstranným prenosom zvuku kvôli častej sluchovej bariére svojich blízkych. Príbuzní sa objednávali na určitý dátum a hodinu. Tieto stretnutia boli i pre nás ako personál často veľmi emotívnymi. Teplé letné dni priniesli nádej v dobré časy. Uživali sme si chvíle vonku a tešili sa aj pri pohľade na rozkvitnuté kvietky v novej kvetin-

kovo-bylinkovej záhradke. Rozrástla sa i vďaka prírastkom, ktoré priniesli príbuzní niektorých klientov a tiež niektorí zamestnanci. Voľnočasová záujmová činnosť, ktorá je niekedy silným pomáhajúcim liekom, fungovala prevažne individuálnou formou. Snažili sme sa vyplniť pravidelný čas trávený vo dvojiciach na ich izbách. A touto formou pracujeme opäť i dnes. Využívame stále i darované tablety s multi-platformovou aplikáciou WhatsApp, cez ktorú mohli a môžu uskutočňovať videohovory klienti so svojimi blízkymi na diaľku.

Martina Špániková
inštruktorka sociálnej rehabilitácie
SED Sučany

Foto: archív SED Sučany

Plány nám skrížil COVID-19

Rok 2019 bol pre nás predovšetkým v znamení dokončenia rekonštrukcie našej malej priemyselnej haly. Je to vlastne bývalá sýpka na obilie niekdajších štátnych majetkov vo Veľkom Slavkove. Keď ju pre nás kúpil v roku 2016 náš dlhoročný podporovateľ, veriaci podnikateľ z Košíc, bol to pre nás zázrak od Pána Boha a vypočutie našich modlitieb. Bol to posledný voľný kus pôdy v lukratívnom katastri blízko Popradu.

Keď pre nás nadácia Velux koncom roka 2016 schválila finančné prostriedky na rekonštrukciu ruiny, akou bývalá sýpka bola, bol to len ďalší Boží zásah a dar pre nás.

Ku koncu roka 2019 a začiatkom roka 2020 sme už v našej „sýpke“ naplno rozbehli plánované pracovné prevádzky. Stolársku dielňu pre 3 pracovníkov, elektromontážnu dielňu pre 7 – 10 pracovníkov a prípravu palivového dreva, kde sú potrební 3 – 4 pracovníci. Súčasťou sýpky je, samozrejme, základňa pre našu stavebnú činnosť, kde nám

pracuje už 15 rokov asi 7 vedúcich majstrov (murári, tesári, obkladači, sadrokartonisti) a 7 našich klientov.

V marci 2020 sme aj my v našich výborne rozbehnutých prevádzkach pocítili následky celosvetovej COVID-19 krízy. Predovšetkým v stolárskej a elektromontážnej dielni. Tam sa nám objem zákazok znížil počas nasledujúcich troch mesiacov až o 70 %. Vyzeralo to v počiatočkoch veľmi zle, lebo asi 4 vedúci pracovníci zrazu ostali bez práce. A s nimi aj asi 7 našich klientov. Ale Pán Boh

sa opäť veľmi postaral o nás neuvěřiteľným spôsobom. Do stavebnej činnosti nám práve vtedy pribudlo veľké množstvo pomerne jednoduchšej maliarskej práce na dokončujúcej sa novostavbe popradskej bytovky, kde naši chlapi majstri vtedy pracovali. Bolo tam zrazu na 3 mesiace dostatok práce pre celé to množstvo našich pracovníkov, ktorí nemali prácu kvôli kríze COVIDU-19. Od júna, júla 2020 sme potom postupne opäť zvýšili objem produkcie stolárskej dielne i elektromontážnej dielne na úroveň pred krízou. Sme veľmi vďační Pánu

Bohu i viacerým ľuďom, ktorí nás v tom, nie ľahkom období, podržali.

Popritom, samozrejme, vykonávame našu bežnú psycho-sociálnu starostlivosť o našich chalanov i chlapov už vekom starších po päťdesiatke, máme ich päť. Aj v tomto nás Pán Boh veľmi požehnáva a často zažívame, že už mentálne a sociálne dozretí naši klienti sa starajú o tých nových a mladších, čo nám veľmi pomáha, keď my "profici" už nevládzeme. Ak mám byť úprimný, popri nás, piatich kmeňových sociálnych pracovníkoch, máme spomedzi našich klientov

Stará sýpka

ďalších troch neplatených a vynikajúcich laických kolegov.

Vnímam, že máme od Hospodina, nášho živého Boha veľa síl modliť sa za tú prácu. A potom sa deje pred našimi očami slovo Zach. 4, 6: „Nie silou, ani mocou, ale mo-

Nová sýpka

jím duchom!“ znie výrok Hospodina zástupov. Sláva Bohu.

Stanislav Gurka
riaditeľ SED Veľký Slavkov

Foto: archív SED Veľký Slavkov

Držíme spolu a zvládame to

Pečieme s radosťou

Pandémia koronavírusu zmenila životy nám všetkým. Z každej strany počuť, čo všetko zasiahlo a ovplyvnil tento nebezpečný vírus. Starší ľudia patria k tým najohrozenejším skupinám v čase šírenia COVIDU-19, preto je veľmi potrebné a nevyhnutné zameranie sa na prevenciu a ochranu týchto našich starkých.

Aj naše zariadenie denného stacionára pre seniorov sa nevyhlo vplyvu tejto nákazy. V jarnom

čase a začiatkom leta sme fungovali v pre nás v zvláštnom režime, bez klientov. Mali sme plány na zaujímavé činnosti, ale našou prvoradou úlohou je chrániť našich klientov a zbytočne ich nevystavovať možným rizikám nákazy. V júni sme opäť otvorili dvere nášho denného stacionára, kde to tu každý deň „šumelo“ vravou a smiechom našich klientov, čo evokovalo radosť zo spoločného stretnutia. Zamerali sme sa na činnosti väčšinou vo vnútri a na dvore zariadenia. Klienti načerpávali duchovnú silu zo spoločných modlitebných stíšení, venovali sa aj nenáročnej fyzickej činnosti, obľúbeným pamäťovým cvičeniam a svoju kreativitu skúšali pri zhoto- vovaní drobných výrobkov zo sadry, ktorými potešili svojich blízkych

v rodine.

S príchodom jesene sa opäť v našom dennom stacionári vytratil denný ruch, ostalo tu len mlkve ticho, prázdne stoličky a prázdne izby. V tomto ťažkom čase, keď seniori trávia svoj čas vo svojom domácom prostredí, sme ostali v kontakte buď cez telefón, ale aj formou krátkych osobných návštev, pri ktorých im odovzdávame nákupy, lieky, obеды. Nie nadarmo sa hovorí a v tejto situácii obzvlášť platí, že radšej raz vidieť, ako dvakrát počuť.

Aj nám naši klienti chýbajú a veríme, že sa opäť do nášho zariadenia vráti radosť a smiech. Veríme, že nás Pán Boh bude i naďalej ochraňovať, posilňovať a požehnávať v našej práci.

Beáta Pacolová
sociálna pracovníčka SED Vranov nad Topľou

Foto: archív SED Vranov nad Topľou

Magnetky

Obľúbené pamäťové cvičenia

AGAPÉ

ubytovacie a školiace zariadenie ECAV na Slovensku

- V centre Svätého Jura pod Malými Karpatmi a vinohradmi sa nachádza v evanjelickom areáli stredisko s celoročným ubytovaním pre rodiny, jednotlivcov a skupiny.
- AGAPÉ má vynikajúcu lokalitu a zázemie na školenia, rodinnú dovolenku, výlety do Malých Karpát a návštevy okolitých miest – Bratislavy, Pezinka a Modry.
- Ponúkame ubytovanie v izbách s 2-, 3-, 4-, 5-timi lôžkami s vlastnou kúpeľňou. 3 izby sú vybavené kuchynským kútom. Spoločná kuchynka s chladničkou, mikrovlnkou, rýchlovarnou konvicou, dvojplatničkou, riadom a terasa je k dispozícii pre všetky izby.
- Školiaca a spoločenská sála má kapacitu 40 osôb.
- Radi Vás privítame a poskytneme ubytovanie pri Vašej služobnej ceste, návšteve rodiny, relaxe a turistike v prírode alebo pri návšteve úradov a zdravotníckych zariadení v okolí.

Zmeny v zabezpečení služieb sú vyhradené vzhľadom na aktuálne opatrenia COVID-19.

Služby:

- ubytovanie 35 lôžok
- ubytovanie s raňajkami (väčšia skupina)
- prenájom školiacej sály

Cena:

18 €/dosp. osoba/noc

Dohodou:

skupiny, členovia CZ ECAV, EBF UK

Kontakt:

Email: agapecentrum@hotmail.com

Mobil: 0948 29 77 11